T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 504
KARAR NO : 2017 / 545
KARAR TR : 25.09.2017

ÖZET: Yurtdışında rahatsızlanan ve 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığı alan davacının tedavi giderinin ödenmesine ilişkin uyuşmazlığın İDARİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N. Ö.
Vekili : Av. Ö. Ö
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu
Vekili : Av. A.. G.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Emekli Sandığından emekli olan davacının yurtdışında bulunduğu sırada rahatsızlanması sonucu yapılan tedavi nedeniyle ödediği 16.810,00-TL tutarındaki ilaç ve tedavi giderinin, yaşadığı kalp krizinin acil müdahale gerektiren bir vaka olduğu, Almanya ile yapılan sosyal güvenlik sözleşmesinin kendisini de kapsadığı, sosyal güvenlik kurumlarının tek çatı altında toplandığı, bu nedenle SSK ve Emekli Sandığı yönünden sigortalıların ayrıma tabi tutulamayacağı ileri sürülerek dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 2. İDARE MAHKEMESİ:15.3.2016 gün ve E:2016/107, K:2016/354 sayılı kararı ile "Dava, Emekli Sandığından emekli olan davacının yurtdışında bulunduğu sırada rahatsızlanması sonucu yapılan tedavi nedeniyle ödediği 16.810,00-TL tutarındaki ilaç ve tedavi giderinin dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3. fıkrasında, dava dilekçelerinin; görev ve yetki, idari merci tecavüzü, ehliyet, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı, süreaşımı yönlerinden sırasıyla inceleneceği; anılan Yasanın 15. maddesinin l/a fıkrasında da, 14. maddenin 3/a bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4. maddesinde " Bu kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, iştirakçi iken, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle, bu kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına almanlar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanunun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup, bu kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır." düzenlemesine yer verilmiş, 102. maddesinde idari para cezalarına karşı İdare Mahkemelerinde dava açılabileceği, 101. maddesinde ise; bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların İş Mahkemelerinde görüleceği kurala bağlanmıştır.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu' nun 1 maddesin 2 fıkrasında; bu Kanun ile Kuruma görev ve yetki veren diğer Kanunların (5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Bağ-Kur Kanunu) hükümlerini uygulamak üzere kamu tüzel kişiliğine haiz Sosyal Güvenlik Kurumunun kurulduğu belirtilmiş 5510 sayılı Kanunun Geçici 12. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "Kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevler, yürürlükten kaldırılan kanunlardaki hak ve yükümlülükler çerçevesinde ilgili kayıt ve işlemler Kurum tarafından devralman tarihe kadar devam eder. Devir süreci üç yıl içinde tamamlanır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 31.12.2009 tarih ve 27449 (5. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Kamu Personelinin Sağlık Hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Devrine ilişkin Tebliğ" ile de kamu personelinin 14.01 2010 tarihine kadar (bu tarih dâhil) almış olduğu sağlık hizmetlerinin kamu personelinin kurumlan tarafından karşılanacağı, bu tarihten sonraki (15.01.2010 tarihi itibariyle) sağlık hizmetlerinin ise kamu personelinin sağlık hizmetlerinin devredildiği Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanacağı kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının turistik amaçla Almanya'da bulunduğu 04.01.2012 tarihinde kalp krizi geçirdiği, 12.01.2012 tarihine kadar yoğun bakımda tedavi gördüğü, olay anından itibaren yapılan tıbbi yardımlar karşılığında ödediği tutarın tarafına ödenmesi istemiyle 30.01.2012 tarihinde yaptığı başvurunun, Alsancak Sağlık Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğünün 08.02.2012 tarih ve 1945845 sayılı işlemiyle reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; 5510 sayılı Yasadan önce 5434 sayılı Kanuna tabi olanların da 5510 sayılı kanun kapsamına alındıkları, 5754 sayılı Kanun yürürlüğe girinceye kadar emekli sandığına tabi olanlara maddi hukuk anlamında 5434 sayılı Kanunun uygulanacağı, bu uygulamanın kanuni haklarla ilgili olup bu kesimi 5510 sayılı yasa dışına (tek çatı sistemi dışına) çıkarmadığı, maddi hukuk yönünden işlemin SGK tarafından tesis edileceği ve 5510 sayılı Kanunun öncelikli kanun olduğu, bu yönüyle, bu kesimle ilgili "5434 sayılı yasaya göre işlem yapılmasının" 5510 sayılı Yasadan kaynaklanan genel uygulamayı bertaraf etmeyeceği sonucuna varılmaktadır.

Kamu personelinin sağlık hizmetlerinin 15.1.2010 tarihi itibariyle Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmesi sonucunda 5510 sayılı Kanun, kamu personeli ve bunların emeklileri yönünden 15.01.2010 tarihi itibariyle bütünüyle

uygulanabilir hale gelmiş olup kamu personeli ve emeklilerinin 15.01.2010 tarihine kadar almış olduğu- sağlık hizmetlerinin bedelinin ödenmemesinden kaynaklanan uyuşmazlıkların, kamu personeli ve emeklileri yönünden ayrım yapılmaksızın idari yargıda; bu tarihten sonra yani kamu personelinin ve emeklileri hakkında 5510 sayılı Kanunun bütünüyle uygulanmaya başlamasından sonraki süreçte ortaya çıkan bireysel uyuşmazlıkların ise adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Olayda, davacı hakkında tesis edilen ve dava konusu edilen işlem 15.01.2010 tarihinden sonraki bir tarihe ait olduğundan ve bu yönüyle uyuşmazlık adli yargının görev alanına girdiğinden, davanın görev yönünden reddine karar vermek gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanunun 15/1-a hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine" karar vermiş, kararın 07/06/2016 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 1. İŞ MAHKEMESİ: 28.11.2016 gün ve E:2016/338, K:2016/294 sayılı kararı ile "5510 sayılı Yasanın geçici 4. Maddesi 4 ve 5. Fıkralarında "bu kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken bu kanun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bu kanunun 4. Maddesinin l/c bendi kapsamına alınanlar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup, bu kanunun 4. Maddesinin l/c fikrası bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı kanun hükümlerine göre işlem yapılır. Bu fikra kapsamına girenlerden, 375 sayılı kanun hükmünde kararnamenin ek 10. Maddesi kapsamında bulunanların emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının hesabında, işgal ettikleri kadrolar için ilgili mevzuatında belirlenen unsurlar esas alınır. Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, arttırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı kanun hükümlerine göre işlem yapılar ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır" düzenlemesi yer almakta olup mülga 5434 sayılı yasayla ilgili söz konusu düzenleme itibariyle kurum tarafından davacının talebiyle ilgili yapılan değerlendirmenin idari işlem niteliğinde olduğu bununla ilgili çekişmeye bakma yerine idare mahkemeleri görev alınana girdiği anlaşılmaktadır" gerekçesiyle davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, karar taraflarca istinaf edilmeyerek 14.04.2017 tarihinde kesinleşmiştir.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için davacı vekili 21.06.2017 tarihli dilekçeyle Mahkememize başvurmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 25.09.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Emekli Sandığından 59375012.0 sicil numarasıyla emekli maaşı alan davacıya turistik amaçlı bulunduğu Almanya'da geçirdiği kalp krizi sonucu 04.01-17.01.2012 tarihleri arasında yapılan tedavi gideri ve ilaç bedeli 7.182 Euro'nun dava tarihindeki karşılığı 16.810,00 TL'nin yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı ret ile sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye

dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir.

Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte devlet memuru olarak emekli olan davacı tarafından açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, İzmir 2. İdare Mahkemesinin 15.03.2016 gün ve E:2016/107, K:2016/354 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 2. İdare Mahkemesinin 15.03.2016 gün ve E:2016/107, K:2016/354 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.09.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Ahmet Tevfik	Suna
NECİPOĞLU	ÇOLAK	ERGİNBAY	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI